

Uzasadnienie

Skargą z dnia 26 lipca 2021 r. Pan S. K. działając w imieniu własnym jak również w imieniu reprezentowanej spółki (...) z o.o. złożył skargę na działania radcy prawnego A. S. numer wpisu (...) (...) W. WR (...), który w sposób niezgodny ze stanem faktycznym, nierzetelny i naruszający wiarygodność skarżącego oraz spółki, którą reprezentuje w sposób publiczny, poprzez rozsyłanie wiadomości pocztowych oraz e-mail do właścicieli lokali Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) (...) W. podważał wiarygodność jako zarządcy nieruchomości i przedstawiał działania Zarządu Wspólnoty, którą skarżący reprezentuje niezgodnie ze stanem faktycznym. Radca prawny A. S. był pełnomocnikiem Pani B. L. w sprawie dotyczącej lokalu nr (...) przy ul. (...) oraz lokalu nr (...) przy ul. (...) (...) W.. Pełnomocnictwo obejmował reprezentację przed zarządcą i wspólnotą mieszkaniową w związku z przedmiotowymi lokalami. W dniu 11 czerwca 2021 r. radca prawny A. S. działając na podstawie udzielonego pełnomocnictwa w imieniu swojej mandantki skierował pismo do członków Wspólnoty mieszkaniowej „(...)”, w którym zawarł m.in. inicjatywę zmiany Zarządcy Wspólnoty tj. spółki (...) z o.o..

Skarżący dołączył do materiału dowodowego również obszerną korespondencję e-mailową karty 14-28 oraz 39 – 48.

W dniu 29 sierpnia 2021 r. zastępca rzecznika dyscyplinarnego wydał postanowienie sygn. akt RD 99/21, odmawiające wszczęcia dochodzenia w sprawie możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego mającego polegać na tym, że w dniu 11 czerwca 2021 r. (...) W., radca prawny A. S. działając jako pełnomocnik B. L. w piśmie z dnia 11 czerwca 2021 r. naruszył zasady wolności słowa i pisma. W uzasadnieniu wydanego postanowienia zastępca rzecznika dyscyplinarnego nie stwierdził popełnienia przez radcę prawnego czynów które można by była zakwalifikować jako przewinienie dyscyplinarne. Zastępca rzecznika dokonał oceny treści pisma z dnia 11 czerwca 2021 r. i uznała, że działał w interesie swojej klientki poprzez reprezentowanie jej przed Zarządcą oraz Wspólnotą Mieszkaniową. Działania radcy prawnego mieściły się w dyspozycji art. 27 ustawy o własności lokali. Radca prawny był upoważniony do złożenia propozycji podjęcia nowej uchwały określającej temperaturę włączania ogrzewania, jak również mieszczącego się w uprawnieniach każdego z właścicieli lokali. Również ustalono dalszy ciąg czynności związanych z rozpatrzeniem żądania uzyskania wiadomości od Zarządcy, które były udzielone w piśmie z dnia 29 czerwca 2021 r. Zastępca rzecznika ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, iż wszystkie informacje zawarte w piśmie były przekazane przez mocodawcę radcy prawnego, który czuł się zbywany z swoimi wnioskami i postulatami.

Zastępca rzecznika umorzył postępowanie na podstawie art. 17 §1 pkt. 1 ustawy kodeks postępowania karnego, tj. że nie wszczyna się postępowania, a wszczęta umarza gdy czynu nie popełniono.

Od powyższego postanawiania z zachowaniem terminu w dniu 20 września 2021 r. złożył odwołanie Skarżący żądając uchylenia przedmiotowego postanowienia i wszczęcia postępowania przeciwko radcy prawnego A. S. oraz w przypadku uchylenia postanowienia wydanie postanowienia o ukaraniu naganą z wpisaniem do akt sprawy za czynności określone (...) wniosku i zobowiązanie do przeproszenia zarządcy na piśmie i doręczenie właścicielom lokali nieruchomości przy ul. (...) (...) W.. Skarżący swoje odwołanie oparł na błędnych ustaleniach stanu faktycznego w sprawie. Szczegółowe odniesienie się co do polemiki z oceną dowodów z dokumentów Skarżący obszernie uzasadnił w odwołaniu k. 57-61.

Przy tak ustalonym zakresie odwołania, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny postanowił utrzymać w mocy postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego (...) (...) W. z dnia 29 sierpnia 2021 r. sygn. akt RD 99/21 o odmowie wszczęcia dochodzenia.

(...) dokonał oceny zgromadzonego materiału dowodowego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego i nie dopatrzył się żadnych uchybień proceduralnych i oceny materiału dowodowego w sposób prowadzący do obrazu przepisów mogących wpływać na uchylenie zaskarżonego postanowienia z dnia 29 sierpnia 2021 r. W ocenie (...) zgodnie z prawem Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego uznał, że nie ma podstaw prawnych do wszczęcia dochodzenia w

stosunku do radcy prawnego w zakresie kwalifikowania jego zachowania odzwierciedlonego w piśmie z dnia 11 czerwca 2021 r. jako naruszającego dyspozycję art. 38 ust. 1 i ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Należy pamiętać, iż zgodnie z art. 11 ustawy o radcach prawnych:

1. Radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą.
2. Nadużycie wolności, o której mowa w ust. 1, stanowiące ściganą z oskarżenia prywatnego zniewagę lub zniesławienie strony, jej pełnomocnika lub obrońcy, kuratora, świadka, biegłego lub tłumacza, podlega ściganiu tylko w drodze dyscyplinarnej.

Sąd podkreśla i zwraca uwagę na okoliczność, że wolność słowa, zarówno mówionego, jak i pisanego, jest wolnością prawnie chronioną, co do zasady może ona być realizowana tylko w granicach obowiązującego porządku prawnego, a więc również w taki sposób, który nie stanowi naruszenia praw i wolności innych osób, w szczególności dotyczących ich dóbr osobistych (zob. art. 23 i 24 KC). Zapewnienie wolności słowa jest jednym z niezbędnych warunków demokratycznego państwa prawnego, a także koniecznym elementem rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i samorealizacji jednostki. W praktyce korzystania z wolności słowa może jednak dochodzić do kolizji różnych interesów prawnie chronionych, dlatego potrzebne jest ich odpowiednie wyważenie w celu zapewnienia realizacji w jak najwyższym stopniu. Nie ma bowiem jakiejś z góry określonej hierarchii stwarzającej pierwszeństwo jednych interesów przed drugimi. Od tej reguły istnieją jednak pewne wyjątki i jeden z nich został uregulowany w art. 11 ustawy o radcach prawnych (dalej: „urd”), który dozwala na ingerencję radcy prawnego w cudze dobra osobiste, jeśli jest to uzasadnione rzeczową potrzebą należytego wykonywania jego czynności zawodowych. Unormowanie art. 11 urd należy więc postrzegać jako przejaw ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności, który podobnie jak i inne przypadki reglamentacji powinien spełniać wymagania przewidziane w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Rozszerzona możliwość korzystania z wolności słowa w mowie i piśmie została ustanowiona w celu zaspokojenia interesu publicznego i jest ona niezbędna dla należytego wykonywania nie tylko zawodu radcy prawnego. Podobne rozwiązanie ustawodawca zastosował bowiem również w stosunku do adwokatów tj w art. 8 ustawy prawo o adwokaturze, rzeczników patentowych oraz doradców podatkowych. Nie każdej więc ingerencji przedstawicieli wymienionych zawodów w prawa i wolności innych osób będzie można przypisać cechę bezprawności, a jedynie takiej, która w świetle zadań i zasad wykonywania danego zawodu stanowi nadużycie wolności słowa. Pomimo większego zakresu wolności w stosunku do innych podmiotów wolność słowa radcy prawnego, adwokata, rzecznika patentowego czy doradcy podatkowego nie jest wolnością absolutną, lecz ograniczoną granicami wyznaczonymi przez zadania i zasady należytego wykonywania zawodu. Rzeczowa potrzeba wynika z oznaczonych zadań stawianych przed danym zawodem, z drugiej zaś strony, zadania zawodowe wymagają zawsze konkretyzacji w procesie wykonywania poszczególnych czynności zawodowych. Niezależnie więc od techniki wyrażenia treści wolności słowa ma ona zasadniczo jednakowy sens i zakres (...) wszystkich zawodach, z którymi radca prawny może tworzyć jednostki organizacyjne w celu wspólnego świadczenia pomocy prawnej. Identycznie do wolności słowa i pisma radcy prawnego podchodzi Sąd Najwyższy Izba Karna w wyroku z dnia 17 maja 2017 r. sygn akt SDI 12/17, w którym Sąd wywodzi:

1. Radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą. Unormowanie to przesądza, że wykonując czynności zawodowe, w szczególności sporządzając określone pisma w imieniu mandanta, radca prawny może w sposób swobodny dobierać treść i formę wypowiedzi, byleby nie przekraczać granic wyznaczonych w tym przepisie. Tym samym wypowiedzi radcy prawnego zawarte w pismach formułowanych w imieniu mandanta nie mogą stanowić podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej, jeżeli pozostają w granicach prawa i rzeczowej potrzeby ocenianej w kontekście całokształtu sprawy, w której czynność ta była podejmowana.
2. Nie można wolności słowa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 507) utożsamiać z konstytucyjną wolnością słowa, gwarantowaną każdemu jako wolność osobista w art. 54 Konstytucji RP, bowiem radca prawny, sporządzając w imieniu mandanta pismo, nie realizuje własnej wolności osobistej, ale wykonuje czynności zawodowe.

2. Opis czynu zawarty w orzeczeniu przypisującym radcy prawnemu winę musi odpowiadać kompletnie znamion przewinienia dyscyplinarnego; jeśli zatem wypowiedź radcy prawnego w piśmie sporządzonym w imieniu mandanta, w ramach wykonywania czynności zawodowych, nie naruszająca prawa, ma prowadzić do jego odpowiedzialności dyscyplinarnej, to w opisie czynu powinno znaleźć się stwierdzenie o przekroczeniu granic „rzeczowej potrzeby”.

Kierując się powyższym utrwalonym poglądem doktryny prawa jak również orzecznictwa sądowego Sąd nie dopatrył się naruszenia prawa wydanym postanowieniem przez zastępcę rzecznika. Zastępca rzecznika w ocenie Sądu prawidłowo uzasadnił odmowę wszczęcia dochodzenia opierając ją na dyspozycji art. 17 § 1 pkt. ustawy kodeks postępowania administracyjnego. Pismo z dnia 11 czerwca 2021 r. w ocenie Sądu i analogicznie jak w ocenie zastępcy rzecznika mieści się w granicach wyznaczonych przez ustawodawcę w art. 11 ustawy o radcach prawnych. Radca prawny reprezentując interesy klientki ma obowiązek w sposób nienaruszający rzeczowej potrzeby przygotować i wnieść określone pismo czy to w procedurze sądowej czy w innym zakresie i do innego podmiotu. Pełnomocnik musi działać w interesie swojego klienta i w celu osiągnięcia określone zamierzenia czy skutku jakie oczekuje klient. Pismo z dnia 11 czerwca 2021 r. nie zawiera sformułowań obraźliwych, a jedynie oddaje pewien stan subiektywnego niezadowolenia jego klientki z kontaktów z zarządcą. W ocenie Sądu prawidłowe jest również ustalenie, iż radca prawny nie może ponosi odpowiedzialności za korespondencję e-mailową, która nie pochodzi bezpośrednio od niego na podstawie oceny materiału dowodowego z korespondencji e-mail. Zaskarżone postanowienie sporządzone zostało również zgodnie z przepisami kodeksu postępowania karnego, gdzie zastępca rzecznika szczegółowo odniósł się do stawianych radcy prawnemu zarzutów z zawiadomienia z dnia 26 lipca 2021 r.

Z tych też powodów Sąd orzekł jak w sentencji.

Na podstawie art. 70 (6) ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, kosztami postępowania w wysokości 1 000,00 zł (słownie: jednego tysiąca złotych) Okręgowy Sąd Dyscyplinarny obciążył Okręgową Izbę Radców Prawnych (...) W..

Pouczenie

Na podstawie art. 74¹pkt. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 426§1 ustawy kodeks postępowania karnego Sąd poucza, iż niniejsze postanowienie jest ostateczne i nie przysługuje od niego odwołanie.